

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Copyright2020©elgityayincilik.com

www.elgityayincilik.com

Türkçe öğretim programının vizyonu olarak öğrencilerin Türkçe'nin dil bilgisi kurallarına uygun etkili ve güzel kullanabilen bireyler olmaları önemsenir. Ayrıca öğrencilerin iletişim becerilerini kullanırken dilin olanaklarının farkında olması ve bilimsel düşünme kapasitesini geliştirmeyi kendisine amaç edinmiş bireyler olması önemsenir. Tüm bunların yanı sıra öğrencilerin Türkçe dersi ile okudukları anlamaları eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilmeleri bilgi teknolojilerini etkin kullanan bireyler olmaları ele alınan diğer başlıklar arasındadır. (MEB, 2015)

Programın genel amacı olarak

- Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmek
- Türkçe'nin gramer kurallarına uygun konuşma ve yazma becerisini sağlama.
- Öğrencilerin okuma becerilerini artırma ve okuma alışkanlığı kazandırma
- Sosyal ve kültürel olarak gelişmelerini sağlama
 - Duygu ve düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilme becerileri sağlamak.

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN ÖĞRENME ALANLARI

- ✓ Sözlü İletişim
Sözlü iletişim öğrenme alanı ile öğrencilerin karşısındaki bireyle iletişim kurabilme becerisi kazanması, kendi duygu ve düşüncelerini yönlendirirken nasıl davranması gerektiği hakkında bilgi sahibi olması gerektiği gibi kazanımlar verilmektedir. Bu öğrenme alanı öğrencinin kendisini ifade edebilme becerilerine odaklandığından sınıf içi etkinlik sürecinde tartışma, 5n1k, empati kurma, hikayeleştirme gibi etkinliklere yer verilmektedir.
- ✓ Okuma
Okuma öğrenme alanı öğrencinin bilgiyi eleştirebilme, farklı kaynakları inceleyerek karşılaştırma becerileri geliştirmesi hedeflenir. Okuma öğrenme alanı ile öğrencilerin anlama, akıcı okuma ve kelime bilgisinin artırılması amaçlanır.
- ✓ Yazma
Yazma öğrenme alanı ile öğrencilerin duygu ve düşüncelerini yazılı olarak ifade edebilme becerisini kazanmaları amaçlanır. Yazma becerisinin gelişimi sözlü iletişim ve okuma öğrenme alanları ile bütünleştirilerek sınıf içi etkinlikler bu yönde düzenlenmesi gerekmektedir.

METİN SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN ÖZELLİKLER

- Seçilen metnin amaç ve kazanımı gerçekleştirebilmesi
- Öğrencilere uygun olması

- Metin içi ifadeler Türkçe'nin gramer kuralları ile uyumlu şive, lehçe farklılıkları yer alan metinler kullanılabilir. Gerekli hallerde metin içinde açıklamalar yapılabilir.
- Sınıf düzeyleri birbirine karıştırılmadan her sınıf için farklı metinler kullanılmalıdır.
- Kullanılacak metinler orijinal eserden alınmalı sadece hazırlanan kitaba yönelik metinler tercih edilmemelidir.
- Çocukların duygu, düşünce ve anlatım zenginliklerini geliştirecek edebi yönü yüksek metinler seçilmelidir.
 - Dünya edebiyatından seçilen metinlerde doğru çeviri yapılan eserler seçilmelidir.

TÜRKÇE DERSİ TEMALARI

- Erdemler
- Milli Kültürümüz
- Milli Mücadele ve Atatürk
- Birey ve Toplum
- Okuma Kültürü
- İletişim
- Hak ve Özgürlükler
- Kişisel Gelişim
- Bilim ve Teknoloji
- Sağlık ve Spor
- Zaman ve Mekan
- Duygular
- Doğa ve Evren
- Sanat
- Vatandaşlık
- Çocuk Dünyası

Not: Türkçe Dersi temalarından “Erdemler”, ”Milli Kültürümüz”, ”Milli Mücadele ve Atatürk” temaları her sınıf düzeyinde verilmesi gereken zorunlu temalardır.

SINIF DÜZEYİNE GÖRE METİN TÜRLERİ				
METİN TÜRLERİ	SINIF			
	1	2	3	4
Anı		X	X	X
Özlü Sözler (Atasözü, Deyim, Duvar Yazıları vb.)	X	X	X	X
Hikaye	X	X	X	X
Fabl	X	X	X	X
E-POSTA			X	X
Haber metni		X	X	X
Roman				X
Masal	X	X	X	X
Günlük		X	X	X

DINLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Katılımlı Dinleme

Temel amacın dinleyicinin kafasında oluşan soruları konuşmacıya iletme imkanının olduğu ve dinleyicinin konuşma sürecine aktif katıldığı dinleme tekniğidir. Bu teknikte konuşmacının anlattıkları dinleyici ile iletişimi, dinleyicinin konuşmacıya yönelik soruları anında bir geri bildirim sunması yönüyle önemli görülmektedir.

Katılımsız Dinleme

Burada amaç dinleyicinin zihinsel süreçlerinin etkin kılmak önemlidir. Dinleyici, burada konuşmacının anlattıklarını zihninde cevaplamaya çalışır.

Not Alarak Dinleme

Dinleyicinin anlatılanların daha iyi anlaşılması ve hatırlanmasını kolaylaştırmak amacıyla anlatılanları konuşma esnasında not almasıdır. Burada önemli olan konuşmanın tamamının not alınması değil ana fikrin özetlenmesi, önemli olarak görülen kavram, deyim, söyleyiş veya özlü ifadelerin not alınmasıdır.

Empatik Dinleme

İsmi de belirtildiği gibi dinleyicinin kendisini konuşmacının yerine koyarak dinlediği dinleme tekniğidir. Bu dinleme tekniğinin en önemli unsuru dinleyicinin tarafsız olarak yalnızca karşısındakinin duygu ve düşüncelerine göre olayları yorumlamasıdır.

Seçici Dinleme

Konuşma sırasında dinleyicinin yalnızca kendisi için önemli gördüğü, ilgi alanına veya ihtiyaçlarına yönelik bölümleri dinlemesidir.

Yaratıcı Dinleme

Dinleyicinin anlatılanları dinleyerek yeni fikirler üretmesidir. Burada fikirlerin ortaya çıkması için dinleyiciler desteklenmelidir.

Eleştirel Dinleme

Anlatılan bir konunun olumlu veya olumsuz yanlarını dikkate alarak değerlendirmede bulunmak amacıyla yapılan dinleme tekniğidir. Bu teknikle öğrencilerin soru sorma alışkanlığı kazanması beklenir.

OKUMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Sessiz Okuma

Sessiz okuma yöntemi ile öğrencilerin yalnızca göz hareketlerini kullanarak okuma gerçekleştirmesidir. Temel amaç öğrencinin akıcı okuma becerisini kazandırmaktır.

Sesli Okuma

Öğrencilerin bu yöntemle kelimeleri doğru söyleyip söylemedikleri belirlenmektedir. Öğrencilerin

okuma düzeylerinin ortaya çıkarılmasında sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Süreçte öğrencinin okuma hızı, noktalama işaretlerine uyma davranışı, dinleyicileri sıkmadan uygun bir ses tonu kullanabilmesi gibi durumlar üzerinde durulur.

Göz Atarak Okuma

Öğrencilerin metnin tamamını okumadıkları yalnızca genel hatlarıyla göz gezdirildiği yöntemdir. Bu yöntemle metnin tamamı okunmadan metnin ana fikri belirlenmeye çalışılır.

Tahmin Ederek Okuma

Öđrencileri süreçte etkin kılmak ve temel amacın öğrencilerin merak duygusunu canlı tutmak için kullanılan bir yöntemdir.

Eleştirel Okuma

Öğrencilerin okumuş oldukları metinle ilgili olumlu veya olumsuz duygu ve düşüncelerini ifade ettikleri okuma yöntemidir.

Özetleyerek Okuma

Okunan metnin belirli bölümlerde durdurularak okunmuş olan bölümle ilgili kısa özetlemelerin yapıldığı okuma tekniğidir. Bu teknik okunan metnin ana hatlarının kavranmasına daha fazla yardımcı olmaktadır.

İLK OKUMA VE YAZMA

İlk okuma yazma programında ses temelli cümle yöntemi benimsenmiştir. Ses temelli cümle yöntemi;

- **Okumaya hazırlık**

- Dinleme Eğitimi Çalışmaları
- Parmak, El ve Kol kaslarını geliştirme çalışmaları
- Boyama ve Çizgi Çalışmaları
- Serbest Çizgi Çalışmaları
- Karalama Çalışmaları
- Sürekli ve Eğik Çizgiler Çizme
- Düzenli Çizgi Çalışmaları
- İlkokuma ve yazma öğretiminde kullanılan düzenli çizgi çalışmaları Dik Temel Harf Öğretimi ve Birleşik Harf Öğretiminde kullanılan yöntemler birbirinden farklıdır.
- Dik temel harflerin öğretiminde kullanılan düzenli çizgi çalışmaları dik, eğik, dairesel ve yatay çizgi çalışmalarıdır.
- Birleşik harflerin yazımında kullanılan düzenli çizgi çalışmaları ise kavisli, dalgalı, dairesel ve kesintisiz çizgiler çizmedir.

- **Okumaya başlama ve ilerleme**

- Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme
- Sesi hissetme aşamasında öğrencilerin sesi tanıması için öğrencilere şarkı, tekerleme, ninni gibi metinlerden yararlanılabilir.
- Öğrencilere sessiz harfler cümlelerin sonunda, ortasında ve başında verilir. Sesli harfler ise cümlelerin başında, ortasında ve sonunda öğretilir.
- Ses öğretiminde ilk olarak büyük harf daha sonra küçük harf öğretilir.
- Okuma ve yazma
- Harflerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma
- Metin oluşturmak

- **Bağımsız okuma** Aşamalarından oluşmaktadır.

İlk okuma ve yazma öğretiminde güzel yazı defteri;

- Güzel yazı defteri dört çizgi üç aralıktan oluşur.
- Genişliği alt ve üst boşlukları 0,4 cm orta boşluğu 0,5 cmdir. Toplam 1,3 cm den oluşur.
- Verilen harfler daha geniş satır aralığına yazılır.

1. Sınıfta: Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini kazanmaları,

2. Sınıfta: Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,

3. ve 4. Sınıflar: Öğrencilerin bu dönemde harflerin yapısal özelliklerinin yanında öğrencilerin kendine has yazı stilleri geliştirerek öğrencilerin okunaklı ve düzgün bir yazı oluşturabilmeleri hedeflenmektedir.

İlkokuma ve yazma öğretiminde Dik Temel harflerin öğretimi kadar Bitişik Eğik yazının Bitişik Eğik yazı;

- Harflerin birleşimi üstten gerçekleşir.
- Noktalama ve nokta işaretleri cümlelerin yazımı tamamlandıktan sonra konur. Noktalama işaretleri

yeri geldikçe kullanılır.

- Bitişik Eğik Yazıda “D, F, N, V, P” gibi sesler kendinden sonra gelen küçük harfe bağlanmaz. Önceki programda “T sesi” de bağlanmazdı. Ancak yeni programda bağlanmaktadır.
- Rakam öğretimi 1. Grup sesler tamamlandıktan sonra vermeye başlanır.
- Büyük harflerin tamamı büyük harfle yazılır.
- Ünlem işareti son harf grubundan sonra verilir.
- Kesme işareti özel isme gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- Kısa çizgi satır sonuna sığmayan sözcükleri ayırmada kullanılır.

HARF GRUPLARI	
1.Grup	E, L, A, K, İ, N
2. Grup	O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup	Ö, R, I, D, S, B
4.Grup	Z, Ç, G, Ş, C, P
5. Grup	H, V, Ğ, F, J

Öğrencilerde akıcı okuma becerisini geliştirmek için tekerleme, ninni, fıkra ve sayışmalar kullanılabilir.

SORUYORUZ

İlkokuma ve yazma öğretiminde ünlem işareti aşağıda verilen harf gruplarından hangisinden sonra verilmelidir?

A) z, ç, g, ş, c, p

B) e, l, a, k, i, n

C) h, v, ğ, f, j

D) ö, r, ı, d, s, b

E) o, m, u, t, ü, y

ÇÖZÜM

İlkokuma ve yazma öğretim programında ünlem işaretinin verilmesi son harf grubunun verilmesinden sonraya bırakılmıştır. Harf grupları incelendiğinde son harf grubu olan h, v, ğ, f, j seslerinden sonra ünlem işareti verilmelidir.

DOĞRU CEVAP:C

1. Aşağıda verilen temalardan hangisi Türkçe dersi öğretim programında yer almaz?

- A) Erdem
- B) Kişisel Gelişim
- C) Zaman ve Mekan
- D) Milli Kültürümüz
- E) Basın ve Özgürlük

2. Aşağıda verilen metin türlerinden hangisinin İlköğretim Birinci Sınıf Türkçe Dersinde kullanılması daha uygundur?

- A) Atasözü
- B) Anı
- C) Günlük
- D) Haber Metni
- E) E-Posta

3. Türkçe Öğretimi Ders kitaplarında kullanılan metinlerle ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Öğrencilerin duygu ve düşünce dünyalarını zenginleştirici metin türlerine yer verilmelidir.
- B) Bir sınıf düzeyine yönelik seçilen bir metin bir başka sınıf düzeyinde de kullanılabilir.
- C) Başka milletlere ait eserler özgün çevirilerle kullanılarak çevrilmelidir.
- D) Yazar ve şairlerin yalnızca edebi yönleri ön plana çıkarılmalıdır.
- E) Türkçe ve ders kitaplarında temalara uygun serbest okuma metinleri verilmelidir.

T.2.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

4. Öğrencilerine yukarıda verilen kazanımı kazandırmayı hedefleyen bir öğretmenin aşağıda verilen öğretim tekniklerinden hangisini kullanması uygun olur?

- A) Panel
- B) Soru-Cevap
- C) 5E
- D) Takım-Oyun-Turnuva
- E) Jigsaw

MİNİ DENEME SINAVI

Nil öğretmen, Anneler gününde öğrencilerine "Çocuklar, bugün sizden annelerinize bir tebrik kartı yazmanızı istiyorum" demiştir.

5. Buna göre Nil öğretmenin aşağıda verilen kazanımlardan hangisine yönelik bir çalışma yaptığı söylenebilir?

- A) Kısa metinler yazar.
- B) Şiir yazar.
- C) Yazılarını görsel unsurlarla destekler.
- D) Kısa yönergeler yazar.
- E) Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

6. Aşağıda verilen konulardan hangisinin "Milli mücadele ve Atatürk" teması içerisinde işlenmesi uygun olmaz?

- A) Cumhuriyet
- B) Milli İrade
- C) İstiklal Marşı
- D) Atatürk
- E) Bayrak

7. Aşağıda verilen görsel iletişim araçlarından hangisinin Türke Öğretimi Dersinde kullanılması uygun olmaz?

- A) Bilgisayar
- B) Etkileşimli tahta
- C) Slayt
- D) Televizyon
- E) Radyo

CEVAP ANAHTARI: 1 - E 2 - A 3 - B 4 - A 5 - A 6 -E 7-E